SVENSK MUSIKTIDNING

N:r 15. | Redaktör och utgifvare: FRANS J. HUSS. Telefon: Vasa 6 19. | NORDISKT MUSIKBLAD. Stockholm den 1 Oktober 1900. | Expedition: Kungstensgatan 56. Pris: Helår 5 kr. Lösnummer 25 öre. Annonspris 20 öre pr petitrad. | 20:e Årg.

Adelina Patti.

Friherrinna Rolf Cederström.

Så har man ändtligen äfven i Stockholm fått höra Adelina Patti! Sent blef den lyckan beskärd och i ringa mått, alldenstund det ej var som scenisk konstnärinna utan som konsertsångerska hon här lät höra sin silfverklara stämma och detta en enda gång, i välgörenhetens tjänst. Också var ej hennes mål med gästandet i vår hufvudstad att där vinna guld och lagrar. Det stod snarare i samband med — myrten, ty friherrinnan Patti-Cederström kom hit för att göra sig bekant med sin nyligen blifne makes släkt och jämte honom bevista hans systers bröllop. Genom sitt giftermål med en svensk man, hvarigenom vi kunna räkna henne halft som landsmaninna, torde väl ock hos henne intresse för Sverige och svenskarne ha blifvit väckt. Måhända kan på dettas konto till en del räknas den världsberömda artistens älskvärda beredvillighet att för reproducering i Svensk Musiktidning lämna oss sitt särdeles lyckade porträtt, hvilket, efter hvad äfven toaletten visar, är taget under senare tid.

Ehuru vi nyligen, i början af förra året, infört en biografisk uppsats om Adelina Patti, strax innan hon sistlidna år ingick äktenskap med friherre Cederström, må här för dem af våra läsare, som icke tagit del af nämnda uppsats, nedanstående lefnadsskildring meddelas. Vi låta henne därvid till en början själf föra ordet enligt ett samtal som ägde rum med divan för 20 år sedan, då hon efter slutadt gästspel i Wien, i början af maj 1877, ämnade sig till Amerika.

Då hennes interlokutör bad henne berätta om sin första ungdomstid, svarade hon med vänlig liflighet: »Hjärtans gärna! Jag vill berätta för er hvad jag vet». »Att jag tyvärr redan är en gammal fru», begynte hon, »det vet ni; hvartill skulle det tjäna att hemlighålla min födelsedag, den 19 februari 1843! Jag är ett teaterbarn och har således ingen egentlig hemort. Min fader var sicilianare, min moder romarinna. I Madrid, där bägge sjöngo under den italienska operasäsongen, kom jag till världen. I Newyork är jag uppfostrad. Helt ung kom jag till Amerika, dit mina föräldrar medföljde en italiensk impresarie.

Min fader, Salvatore Patti, var en god sångare (tenor), en kär medlem i vår lilla familjekrets; min moder Caterina, född Chiesa, var mer än det, en stor konstnärinna. Sitt rykte erhöll hon som signora *Barilli* — namnet af hennes förste man — i Italien. Hyllad af publiken, gjorde hon den stora sångerskan Grisi så afundsjuk, att denna, en gång fördunklad, icke åter ville uppträda i samma stad som min moder. Hela vår familj var musikalisk; min stjufbroder, Barilli, en duktig sångare, gaf mig den första sångundervisningen, systematisk och noggrann.»

»Då har icke, såsom man tror, er svåger, Moritz Strakosch, varit er förste och ende lärare?»

»Visst inte! Strakosch, en österrikare från en mährisk småstad, kom först senare såsom ung pianist till New York och gifte sig med min äldre syster Amelie, som då ägde den vackraste mezzosopran, men hvilken hon tyvärr snart förlorade. Han har egentligen blott instuderat Rosinas i Barberaren sångparti med mig, och sedermera, då jag som utbildad sångerska reste i Europa, repeterade jag för honom mina sångroller. Dock vi återvända till barnaåren. Musikaliskt öra, anlag och lust att sjunga visade sig hos mig utomordentligt tidigt, hvarför jag redan som litet barn fick af min syster *Carlotta* Patti undervisning

Adelina Patti.
Friherrinna Rolf Cederström.

i pianospelning och, såsom jag nämnde, af min stjufbroder i sång. Att Carlotta hade sångröst, och därtill större än jag, upptäcktes ej förrän senare, och först mina framgångar som sångerska föranledde henne att efteråt beträda samma bana, visserligen endast för konsertsalongen, enär hon, i yngre åren blifven halt, var omöjlig för scenen.

Så lefde vi tre systrar och en ung nyligen gift broder, Carlo Patti, i Newyork hos våra föräldrar sorgfritt och i bästa harmoni tillsamman. Redan från barndomen var jag intagen af en oemotståndlig lust till musik och teater. Hvarje afton min moder uppträdde satt jag på operan; hvarje melodi, hvarje rörelse inpräglade sig outplånligt hos mig. Sedan jag kommit hem och blifvit bragt i säng, stod jag i tysthet åter upp och efterspelade för mig själf, vid skenet af den lilla nattlampan, alla de scener jag sett på teatern. Min faders rödfärgade mantel och en gammal fjäderhatt, tillhörig min moder, tjänade mig till kostymer, och så agerade, dansade, kvittrade jag — barfotad, men romantiskt draperad — alla operor igenom.»

»Det var således blott applåderna och kransarna som ännu felades er?»

»O, nej! äfven dessa saknades icke, ty jag spelade själf min publik, applåderade och kastade blombuketter, dem jag fabricerade af stora tidningsblad.

Snart träffade oss ett hårdt slag. Impresarien gjorde bankrutt och försvann, utan att betala den återstående aflöningen; truppen skingrades och ute var det med italienska operan. Våra föräldrar sågo sig utan inkomst, vi voro en stor familj och så inställde sig snart nöd och sorg. Min fader bar den ena saken efter den andra till pantlånaren, och mången dag visste vi icke, hvaraf vi skulle lefva den nästa. Jag förstod likväl föga af allt detta och sjöng från morgon till kväll. Då råkade min fader på det infallet, att jag med min rena, skära barnastämma möjligen kunde rädda familjen ur det värsta trångmålet. Och Gud vare lof, jag räddade honom äfven. Sju år gammal måste jag uppträda som konsertsångerska, och jag gjorde det med barnets hela lust och otvungenhet. Man ställde mig i konsertsalongen på ett bord invid pianot, så att åhörarne äfven skulle kunna se den lilla dockan. Och vet ni, hvad jag sjöng? Det är det märkvärdigaste: stora bravurarior, först »Una voce poco fa» ur »Barberaren», med samma föredrag som jag än i dag sjunger denna aria, och sedan andra liknande koloraturstycken. Jag hade den glädjen att se, huru de pantsatta sakerna, den ena efter den andra, återvände hem och stilla förnöjelse på nytt inträdde i vårt hem. Så gingo några år, under hvilken tid jag sjöng flitigt samt spelade med Carlotta.»

»Kan ni eljes något annat?» tillät jag mig däremellan att fråga.

»O, jag kan göra kläder och var öfvad i alla handarbeten. Min moder ville det, ty, sade hon, rösten är lätt förlorad, och scenen är ett osäkert bröd.

Emellertid hade Strakosch blifvit min svåger samt ingått kompaniskap med B. Ullman, italienska operans i Newyork impresarie. Min teaterpassion och min talang hade starkt utvecklats — en halfvuxen 15 års flicka ville jag nu icke längre vänta med att uppträda i en opera. Ullman satte sig i början emot att låta mig i Newyork få någon hufvudroll, och andra partier ville jag ej veta af, till kroppsbyggnaden ännu blott ett barn, men hade redan flere roller fullständigt inöfvade och ingen aning om rampfeber. Strakosch, som satte stort förtroende till mig, visste att nedtysta Ullmans betänkligheter, och så beträdde jag d. 24 nov. 1859 första gången scenen såsom »Lucia di Lammermoor», Rosina i »Barberaren» och »Sömngångerskan» följde omedelbart därpå med lika gynsam framgång. Nästa år tillbragte jag på gästresor i Boston, Filadelfia och andra stora städer i Förenta staterna. I Europa började jag min verksamhet på Coventgarden-teatern i London.»

Så långt hennes egen berättelse. Till kompletterande af lefnadsteckningen må följande korta resumé tilläggas.

Det var d. 14 maj 1861 den unga sångerskan först uppträdde på Coventgarden och blef genast säsongens stjärna samt därefter med glänsande anbud eftersökt af alla Europas teaterdirektörer. I dec. 1861 kom hon till Berlin, därpå till Brüssel och sedan åter till London, där hon årligen blef den mest firade divan på Royal italian opera. I nov. 1862 sjöng hon första gången i Paris. där hon snart förvandlade de tviflande parisarne till entusiastiska beundrare, hvarför man där också gjorde om henne följande ordlek: »Le jeu de la Patti triomphe de l'apathie du public.» Wien hade sin första Patti-feber 1863, då hon där gästade vid Merellis operasällskap. Hon blef där utnämnd till österrikisk kammarsångerska. 1867 kom Adelina Patti åter till Paris, skaffade sig der en elegant våning och gaf lysande soaréer, bevistade af Paris' berömdheter. Bland gästerna voro äfven den berömde tecknaren Gustave Doré och markis de Caux, Napoleons stallmästare, sportsman och dansledare vid hofvet. Båda brunno för den sköna divan. Den senare vann segern, och d. 29 juli 1868 vigdes hon och markisen. Äktenskapet blef ej lyckligt och upplöstes redan i aug. 1877. Rossini hade några månader före sin död afstyrkt denna förening med de orden: »Min dotter, du begår en dumhet. En sångerska, sådan som du, kan blott äkta en konung eller en sångare.» Kanske hade hon detta råd i tankarne, då hon 1886 trädde i nytt äktenskap med den framstående tenorsångaren Ernest Niccolini, med hvilken hon sammanträffat och sjungit på de konstresor hon från 1870 företog i Europa och Amerika. Niccolini afled i början af år 1898.

Emellan sina konstresor har Adelina Patti hvilat ut på sitt praktfulla engelska slott Craig y Nos i södra delen af Wales. Egarinna af millioner, skördade på hennes konstresor, kan hon också lefva furstligt, men till hennes stora berömmelse utöfvar hon också en stor välgörenhet mot underhafvande och behöfvande i trakten af sitt residens.

Adelina Pattis röst är ej stor i styrka, men af tjusande behag och ett omfång från ettstrukna a till trestrukna g. En mera fulländad sångkonst kan knappt tänkas. Obesvärdt, liksom på lek, utför hon de svåraste koloratursaker med den renaste intonation, hennes drill är i snabbhet och klarhet oöfverträfflig, hennes pianissimo förtrollande, hennes nyansering mästerlig. Åldern har på denna sångkonst knappast utöfvat något inflytande, om ock stämmans klangskönhet varit större i höjdtonerna. Den välbildade figuren, det fint bildade ansiktet med de stora mörka, blixtrande ögonen, den sydländska lifligheten, allt verkar ännu i hög grad intagande. Hennes rolförteckning upptager mellan 30 och 40 partier, af hvilka den storslagna, seriösa operans mindre lämpar sig för hennes naturel än den komiska. Dock har hon firat stora triumfer t. ex. i »Sömngångerskan», »Lucie», »Linda» och »Traviata», hvilken senare operas hufvudparti hon sagt sig företrädesvis älska att utföra. Af öfriga operor på hennes repertoar kunna nämnas »Barberaren», »Don Pasquale», »Rigoletto», »La gazza ladra», »Martha», »Don Juan», »Ernani», »Kärleksdrycken», »Puritanerna», »Hugenotterna», »Trubaduren», »Faust», »Romeo och Julia», »Nordens stjärna», »Moses», »Semiramis», »Regementets dotter» etc.

Adelina Patti har äfven uppträdt som tonsättarinna med ett par italienska sånger »Il bacio d'addio» och »Speme arcana» samt en vals för piano »Fiore di primavera».

Vi erinra slutligen att Adelina Pattis bröllop med friherre Rolf Cederström egde rum d. 26 jan. 1899 i den lilla staden Brecons katolska kyrka nära Craig y Nos.

Tankar om Musik och musikundervisning

af *Elise Saiger.*

Musiken är icke endast konst, icke endast vetenskap, den är mycket mer än bägge delarna. Såsom konst fordrar den af oss hängifvenhet och kärlek, såsom vetenskap, allvarligt, grundligt studium. Det ligger i människans natur att uppskatta och älska musiken som konst. Konstsinnet kommer och växer med åren af sig själft. Fjärmare ligger för de flesta tanken att också i den se vetenskap. Känslan för denna vaknar icke af sig själf utan väckes af yttre intryck, och man skall uppfostras till den. Lycklig den elev, som i de första undervisningsåren lär musik med samma allvar, som andra skolämnen, som tillhålles att dagligen spela sina timmar, eller den tid som erfordras, lika samvetsgrannt, som han utför sitt hemarbete för skolan. Det skadar ej eleven om han eller hon finner det vara mer arbete än förfriskning att spela piano, läraren må blott sörja för att det blir ett kärt arbete. Vårt öra skulle långt mera sällan blifva såradt af dåligt spel, om man vid musikundervisningen gick fram lika långsamt och noggrannt, som i andra undervisningsämnen. Men det är just det bedröfliga, att musikundervisning meddelas för det mesta ganska planlöst, utan ordning, utan metod.

Medan det i hvarje annan vetenskap i åratal fordras ifrigt studium och arbete, medan läroämnet meddelas högst försiktigt i små partier och man icke går vidare förrän eleven tillägnat sig det lästa, vill man i musiken vara konstnär efter kort tids förlopp utan möda och studium. Med att bara raskt gå på utan mål och måtta, därigenom har mången talang gått förlorad. Den som i dag spelar Clementis sonater tror sig strax kunna taga i tu med Beethoven och Mendelssohn, den som spelar stycken af dessa drömmer sig i omedelbar närhet till Liszts rapsodier, Schumanns och Chopins konserter. Det värsta därvid är, att de flesta öfvervärdera sig själfva. De ha den fasta tron på att kunna spela sådana stycken och inbilla sig att en kort tids undervisning hos en professor är tillräcklig för deras konstnärliga utveckling. Kommer nu en person, som så öfverskattar sig själf, till ett högre musikläroverk, får han gemenligen känna sig besviken i ett och annat. Först och främst, får han icke undervisning af professorn utan af någon bland dennes under-lärare eller lärarinnor; vidare får Beethovens sonater krympa ihop till en af Clementi eller Mozart, Czernys 3:e häfte af »Schule der Geläufigkeit» utbytas mot hans 8-takts-öfningar; skalorna, hvilka dristigt spelades igenom fyra oktaver, måste nu spelas endast genom två, kanske med hvar hand för sig o. s. v. Då får man höra elever utbryta i mångfaldig klagan. De ropa ack och ve öfver att de måste gå tillbaka och betänka icke, att de, från det ögonblick de få ordentlig undervisning, skrida framåt; läraren har endast gått tillbaka med dem för att de skola nå en säker, om än långsam framgång. För de elever, hvilka så få börja från början vore det en välsignelse, om de alldeles kunde förgäta att de förut erhållit undervisning i pianospelning. Lyckligt om denna icke alstrat vana vid slarf och medfört ovanor, som sedan blifva mycket svåra att bortarbeta! Att spela mycket skalor och fingeröfningar, att göra sig förtrolig med de olika anslagssätten, att förvärfva sig kunskap i teori och formlära, det är det fasta grundlaget för ett högre pianospel. Icke för att plåga en fordras alla dessa studier, utan till lättnad och bättre förståelse. Man påstår, att särskild öfning af skalor, brutna ackord o. s. v. icke nödvändigt behöfvas, därför att alla dessa öfningar förekomma i styckena. Men just därför att de förekomma i dessa böra de grundligt instuderas. Styckets tekniska svårigheter skola vara på förhand öfvervunna innan man inöfvar detta. Vår ifrigaste sträfvan, att återgifva ett stycke så som vi känna det i vårt inre, strandar ofta på fingrarnes tröghet och obändighet, på handens oro, på ögats osäkerhet och på det för bedömandet af vackert anslag ovana örat. Men skola vi då låta behärska oss af dessa kroppsdelar, eller skall icke i stället vår ande vara den härskande? Den är ju mycket mer än de och har till uppgift att göra dem sig underdåniga.

(Forts.)

Musikbref från Paris.

Aug. 1900.*

Frankrikes metropol är den enda stad i världen, som har lyckan att ega tvänne af staten subventionerade operainstitutioner: den »stora» och den s. k. »komiska operan». Statsunderstödet allena — så mycket det än i många afseenden lägger fjättrar å den fria konstnärliga ledningen — möjliggör upprätthållandet af en dylik institution på ett fullt värdigt sätt, och enskilda medel hafva i längden städse visat sig otillräckliga för en så anspråksfull apparat som densamma kräfver. Arbetets delning åter erbjuder en fördel, hvilken ingalunda bör underskattas, den nämligen att upprätthålla olika stilriktningar å skilda scener med de därtill mest lämpliga förmågorna. Alltsedan under århundradenas lopp så mångahanda nationella och stilistiska olikheter hafva utvecklat sig ur den italienska operans ursprungliga enhet, har det dess värre blifvit rent af omöjligt att på samma plats återgifva allt med samma fullständning. I Frankrike har man nu ock lyckats realisera fördelningsystemet, som man emellertid icke bör bedöma efter de båda institutens föga träffande benämningar. På »Opéra Comique» förekomma icke så få verk af mera allvarlig, ja till och med tragisk beskaffenhet, och å andra sidan uppföras å Stora operan arbeten sådana som »Mästersångarne». Förr utgjorde den talade dialogen, hvilken hade trädt i det italienska secco-recitativets ställe, skiljemärket; hvad som innehöll prosa, var redan på denna grund bannlyst från sistnämnda scen. I våra dagar, då den komiska operan af tonsättarne behandlas på samma sätt som den musikaliska tragedien, d. v. s. genomkomponerad, kan endast stilens mera lätta eller patetiska karaktär, den sceniska apparatens större eller mindre omfång, vara måttgifvande för skillnaden.

Af de båda parisiska operascenerna är »Opéra-Comique» f. n. afgjordt den, som tilldrager sig det förnämsta intresset och tagit rang framför sin rival, enär ett vida rörligare konstlif därstädes utvecklas. Stora operan åter har småningom förlorat mycket af sin traditionella glans och allt mera förfallit i stagnation. Detta faktum ådagalägges redan af den enformiga repertoaren, som, må vara att den är till fyllest för främlingspubliken, i alla fall erbjuder parisarne själfva föga omväxling. Ett stillastående visar sig vidare i själfva föreställningarnas karaktär, hvarest intet, vare sig i orkestern eller på scenen, försiggår, som förråder en frisk, ledande ande. Den nuvarande direktören *Gailhard* förstår uppenbarligen icke sammansmälta det konstnärliga intresset med det ekonomiska, ett fel, som städse förr eller senare hämnar sig och i detta fall kommer hans kollega vid »Opéra Comique» till godo. Att *Albert Carré* är en utmärkt regissör, har förut i undertecknads korrespondenser påpekats;* jag må här ytterligare framhålla, att man i honom har funnit en teaterledare med icke allenast smak och intelligens, utan jämväl med, hvad som särskildt i Frankrike är mera sällsynt, en öppen blick för det förtjänstfulla i främmande länders musikalster. Trots »Mästersångarnes» genom förträffligt återgifvande stora och berättigade framgång är därför allmänna meningen, att Stora operan

* På grund af mellankommande hinder har införandet af förev. uppsats blifvit fördröjdt.

* Se Sv. Musiktidn., 1899, n:o 13, apropos Massenets »Cendrillon».

icke längre går i têten. Så har det gått därhän, att man fastmera besöker den för att beundra praktbyggnaden än för själfva föreställningarna. Men denna byggnad förtjänar ock att besökas för sin egen skull. Trapphusets och foyerns skönhet äro helt enkelt obeskrifliga; ingenting är mera egnadt att gifva en sinnesbedårande bild af det franska lifvets rikedom och elegans.

Hvad vi nyss kallade för stillestånd i utvecklingen, är väl icke uteslutande att tillskrifva personligheter och deras inflytande. Frankrikes första operascen, som officiellt ståtar med benämningen »*Académie nationale de musique*», är i likhet med »Comédie française» bäraren af vissa traditioner, hvilkas stabila väsen har en dryg andel i förevarande missförhållande. Men liksom allting har två sidor, så finna vi jämväl här företräden, dem man för att vara rättvis ej kan förneka. Om än i mångt och mycket denna scen gör intrycket att befinna sig på en öfvervunnen ståndpunkt, så som i fråga om de ända in i kulisserna förlagda prosceniumlogerna, hvilka ridån separerar från det öfriga åskådarrummet, eller det motbjudande grasserandet af en yrkesmessig »claque», som på ett störande sätt understryker representationens pointer, så är likväl för dessa föreställningar utmärkande enhetligheten och renheten hos en stil, hvartill man annorstädes näppeligen finner ett motstycke, och hvilken jag skulle vilja beteckna såsom en representativ sådan. Hvad den dekorativa utstyrseln beträffar, så försmår den hvarje intimt poetisk verkan, den är framför allt glänsande; folkscenernas och balettens evolutioner förefalla mindre såsom delar af handlingen än såsom festliga upptåg; framställarne äro i en dylik ram hänvisade till att framför allt lägga an på utvecklande af patos samt att i gesten och föredraget öfver höfvan appellera till publiken. Men i den storartade »milieu», hvari man erhåller dylika intryck, verka de dock mindre frånstötande, än eljes skulle vara händelsen, och man uppfattar först här rätt Meyerbeer-operan, hvilken på andra håll, isynnerhet sammanställd med Wagnerskapelser, blir alltmera svår att sentera.

Ett karaktäristiskt prof på den representativa stilen är *Ernest Reyers* »Salambó», först gifven i Bruxelles och för hundrade gången uppförd på Stora operan under loppet af sommaren. R. är lärjunge till Berlioz, hvilkens fel han besitter, men hvars förtjänster äfven delvis öfvergått på honom. Han sträfvar efter uttryckets sanning, och liksom hans förebild står jämväl honom den fulla behärskningen af medlen till buds. Det är alltigenom ett mästerligt gjordt arbete, han här presterat; komponisten vet, hvad han vill, och försöker ingenting, som han icke kan. Reyers musik är vidare synnerligen dramatiskt liffull, men det fattas densamma den innerlighet och originalitet, hvarigenom just Berlioz' tonspråk fängslar. Det psykiska elementet är föga fördjupadt, uttrycket inskränker sig mest till ytan. Skulden hvilar visserligen icke minst hos textboken, som kommer tonsättarens individualitet att förefalla inskränktare, än den i själfva verket är. Flauberts berättarkonst har förmått att på ett intressant sätt gestalta Hamilkars dotters, denna karthagiska Judiths, tragiska historia; den af *Charles du Locle* författade libretten lämnar en fullständigt oberörd, och dess onjutbarhet har äfven menligt inverkat på musiken. Först ur fjärde aktens stora duett, hvari Salambó upptändes af kärlek till sin faders fiende, frambryter en mera lidelsefull glöd. Sammanflätningen af exotiska melodier delar partituret med Verdis »Aida», med hvilken för öfrigt många beröringspunkter förekomma. Legohärens uppror mot den afrikanska republiken gifver anledning till effektfulla scenbilder, och särskildt är anblicken af Karthago i sista akten, som likväl med sina larmande upptåg och den fruktansvärdt blodiga katastrofen är verkets ömtåligaste punkt, ett mästerstycke af dekorationskonst.

Under förste kapellmästaren *Taffanels* ledning klingade den storartade orkestern med sina utmärkta såväl instrument som spelande utomordentligt vackert, måhända väl starkt med hänsyn till de sjungande. Men man erhöll icke intrycket, att de förra synnerligen influerades af sin anförare; hans sätt att dirigera är föga temperamentfullt och saknar rytmisk skärpa, hvaraf ensemblen också ofta blef lidande. Inom Stora operans personal befinna sig flera framstående basar och barytoner, i främsta rummet hrr *Delmas* och *Renaud*. Den senare, som understundom till och med lär erinra om sin store föregångare Faure, ställer hela sin omgifning i skuggan. För hans mångsidighet talar, att han glänser i lyriska partier och på samma gång är en utmärkt Beckmesser. I *Alvarez* äger teatern en tenor af verkligt hög rang. Öfverhufvud taget dominera här liksom vid »Opéra-Comique» mansrösterna på ett påfallande sätt. Vi skulle emellertid rent af begå en orättvisa, om vi underläte att framhålla den älskliga, unga finska sångerskan *Aino Ackté*, hvilken i trots af att hon ej är i besittning af någon egentligt stor stämma, genom den konstnärliga behandlingen af densamma samt genom intagande apparition äfvensom ett naturligt friskt och sannt känslofullt spel alltsedan sin debut för knappast fyra år sedan som Margareta i »Faust» tillvunnit sig operapublikens varma ynnest. Med sina senare kreationer Julia, Elsa och Benjamin i »Joseph» har hon obestridligt ernått rangen af densammas förklarade gunstling. Måtte blott hennes något spröda röst stå bi i en salong, som ställer så kolossala fordringar på organ och lungor, att mången sångare och särskildt sångerska här ruinerat sitt instrument; i så fall få vi måhända i henne en dag helsa en ny Patti eller Nilsson! — Med uttalandet af denna förhoppning lämna vi Stora operan, allenast tilläggande, att förutom redan berörda verk, har den isynnerhet för en dylik scen högst enformiga repertoaren åtminstone under loppet af de senaste månaderna med i regeln fyra föreställningar i veckan hufvudsakligen blott upptagit Massenets »Cid» samt Meyerbeers outslitliga »Hugenotter».

Så mycket mera omväxlande är spellistan för »*Opéra-Comique*», ehuru denna teater, som eljest plägar stänga sina portar under sommaren, men i år på grund af expositionen utan afbrott gifvit minst en föreställning om dagen — ett i sanning forceradt arbete —, ej heller haft att bjuda de utställningsbesökande på några egentliga nyheter. De mest anmärkningsvärda saker, som förekommit, hafva varit *Camille Erlangers* »Le juif polonais», hvars première ägde rum redan i April, *Humperdincks* här under namnet »Haensel et Gretel» f. f. g. i början af Juni uppförda, välbekanta opera samt en repris af *Glucks* »Iphigénie en Tauride», hvars titelparti i Stora Operans f. d. primadonna *Rose Caron* hade en synnerligen stilfull representant, om än röstens »fraicheur» lämnar åtskilligt att önska, liksom förstnämnda verk med en i all sin kriminal-psykologiska obyggglighet fängslande handling, grundad på ett skådespel af *Erckmann-Chatrian*, och i hög grad »modern» musik erhöll särskildt intresse genom den geniale barytonsångaren *Victor Maurels* alltigenom mästerliga framställning af styckets egentliga hufvudperson, värdshusvärden Mathis, den polske judens mördare.

Utrymmet tillåter oss denna gång blott att beträffande »Opéra-Comiques» verksamhet ytterligare omnämna, det densamma vid sin sedvanliga gratismatiné med anledning af nationalfesten den 14 Juli — samtidigt med att Stora operan för en ej mindre tacksam publik presenterade Paladilhes effektfulla verk »Patrie» med franska folksången såsom afslutning — bjöd på en ny, med hänförelse mottagen, lyrisk tillfällighetspjes, »La Marseillaise», där *Georges Boyer* och *Lucien Lambert* på ett särdeles lyckligt sätt inspirerats af den berömda tafla, hvilken föreställer det ögonblick, då Rouget de Lisle »en petit comité» föredrager den hymn, som antages äga honom till upphofsman, att i ord och toner återupplifva denna speciellt

för fransmännen minnesvärda tilldragelse.

Anteros.

Musikpress och Litteratur.

På Abr. Lundquists (Georg Abr:son Lundquists) förlag har utkommit,

för piano, 2 händer:

Gurlitt, C: *Små melodiska etyder för nybörjare i pianospelning.* Op. 187. Pris 1 krona;
Wretblad, V. Patrik: *Skizzer.* 1 Albumblad; 2 Canzona; 3 Intermezzo. Op. 3. Pr. 1 krona;
Engelbrekts-Marschen ur »Engelbrekt och hans dalkarlar» af Aug. Blanche. Pr. 50 öre;

för en röst med piano:

Strandberg, Nisse: 5 *Lieder* (*Sånger*). Ord af H. Heine. Pr. 2 kr.

På Elkan & Schildknechts förlag har utkommit,

för piano, 2 händer:

Beethoven, Ludw. van: *Rondo i C-dur* (komponerad vid 13 års ålder). Pr 50 öre;
Rubinstein, Ant.: *Undine.* Etude. (Saml. Salongsbibliotek för piano) Pr. 75 öre;
Söderberg, Gotthard: *Ungt blod.* 8 skizzer. 1 Till en vän; 2 En saga; 3 Sommarafton; 4 Säckpipeljåt; 5 Humoresk; 6 På tu man hand; 7 En visa; 8 Trots. Pris kr. 1.50;
Willibald, A.: *Kongl. Parad-marsch.* Arrangement. Pr. 50 öre;

för piano, 4 händer:

Rosas, Juventino: *Ueber den Wellen.* Sobre las olas. Pr. 1 kr.;

för piano och violin:

Suppé F. von: *Ouverture till »Dichter und Bauer.»* Samlingen Ouverturer, n:o 2. Pr. kr. 1,50;
Rosas, J.: *Ueber den Wellen.* Vals. Pr. 1 kr.;

för violin eller flöjt:

Rosas, J.: *Ueber den Wellen.* Pr 50 öre.;

för en röst med piano:

Dahlander, Pontus: »Jag vill vira en krans». Ord af C. Bartholin Börjeson. Tillegn. d:r Nils Bellander (diss-giss). Pr. 75 öre.

Af *Svensk Sång* ha utkommit ytterligare ett par nummer à 15 öre med följande innehåll:

N:o 34 för piano Herbert.: Vals ur »Trollkarlen vid Nilen»; sånger: B. Crusell: Jag har dig åter; Frans Berwald: Jag minnes dig. — Musiken i forna dagar: Den kristna tonkonsten. — N:o 35: för piano: Platsbecker: Entreact ur »Der Warheitsmund»; sånger: Valborg Aulin: För längese'n; H. P. Johnsen: Öfver Damon — Fredmans Epistlar n:o 61—63.

Etyderna af Gurlitt, den bekante, produktive musikpedagogen, äro verkligen, hvad de gifva sig ut för att vara, små stycken för nybörjare, till antalet 54 på 17 sidor. De äro ypperliga att sätta fram för nybörjare och äro ägnade att väcka deras intresse. Skizzerna af Wretblad äro välklingande stycken i mollstämning och äro lätta att utföra. Engelbrektsmarschen torde vara allmänt nog känd. Vignetten visar Engelbrektsstoden och en skogsvy med dalkarlar. — Sångerna af Nisse Strandberg, broder åt de bekanta sångarne Agnar och Richard S., hvilka de tillägnats, låter oss göra bekantskap med ännu en musikaliskt begåfvad medlem af den bekanta Strandbergska sångarsläkten. De särskilda sångerna ha följande benämningar: 1 Wie kannst du ruhig schlafen (Hur kan i ro du sofva); 2 Mein Liebchen, wir sassen beisammen (I båten tillsamman vi njöto); 3 Du liebst mich nicht (Du kär mig haft); 4 Der Tod, das ist die kühle Nacht (Att dö, det är som kulen natt); 5 Es leuchtet meine Liebe (Liksom en dyster saga). Den romantiska stämningen i Heines dikter är väl träffad i dessa sångers melodier, och ackompagnementet är rikt utrustadt, fordrande en öfvad pianist. Den svenska texten kunde på ett och annat ställe ha varit bättre.

Bland pianomusiken från Elkan & Schildknecht möta oss först Beethovens och Rubinsteins berömda namn. Den förres Rondo är naturligtvis enkel och lätt, såsom komponerad af en 13-åring, och har därigenom ett särskildt intresse. För elever är denna Rondo särdeles lämplig att inleda bekantskapen med den store mästaren; stycket är försedt med noggrann fingersättning. Rubinsteins »Undine»-etyd är med sitt arpeggierade ackompagnement till melodien en lika förträfflig öfning för en elev på högre stadium, som det är ett vackert och brillant salongsstycke utan allt för stora svårigheter. I »Ungt blod» gör man en ny bekantskap med en ganska talangfull tonsättare. Hans skizzer äro verkligen ovanligt originella och anslående. Här och där i dem röjer dristigheten i harmoniken »ungt blod», men det förlöper sig ej till svårare extravaganser. Paradmarschen af Willebald är att räkna till militärmarscher af det bättre slaget. Den ytterst populära valsen »Sobre las olas» får man nu, såsom ofvan synes, i olika skepnader: såsom 4-händig pianomusik, för piano och violin och ensamt för violin eller flöjt. Såsom duett för piano och violin föreligger också Suppés omtyckta ouvertyr till »Dichter und Bauer». — Sången af Dahlander är melodiskt okonstlad och anslående med omväxlande, väl funnet ackompagnement.

Från scenen och konsertsalen.

Kgl. teatern. Sept. 17 22. VERDI: *Aida.* (Amneris; fru Afzelius). — 19 THOMAS: *Mignon* (Lothario, Laertes: hrr Wallgren, Mandahl, deb.) — 20. WAGNER: *Den flygande Holländaren.* — 21, 27. MOZART: *Don Juan.* — 24 GLUCK: *Orfevs.* (Orfevs: fru Afzelius) — 25 *Konsert* af madame ADELINA PATTI, friherrinna Cederström (för välgörande ändamål). Biträdande: miss Marianne Eissler (violin), miss Clara Eissler (harpist), hr John Forsell, kgl. hofkapellet under anför. af hofkapellm. Rich. Henneberg. Ackompagnatör: hr. Jos. Lang. 1 Foroni: Konsertouvertyr, C-moll (tillägn. k. hofkapellet); 2 Händel: Duett för violin och harpa (fr. M. och C. Eissler); 3 Rossini: Aria (»Una voce poco fa») ur »Barberaren i Sevilla» (m:me Patti); 4 Mendelssohn: Andante och final ur violinkonsert (miss M. Eissler); 5 Meyerbeer: Aria ur »Dinorah» (hr Forsell); 6 Gounod: Juvelarian ur »Faust» (m:me Patti); 7 Hasselmans; Ballad och Patrouille för harpa (miss C. Eissler); 8 Mozart: Duett ur »Don Juan» (m:me Patti, hr Forsell); 9 J. Svendsen: Romans, Sarasate: Zigeunerweisen för violin (miss M. Eissler); Gounod: Ave Maria med ackomp. af violin och harpa (m:me Patti, fr. M. och C. Eissler) samt orgelharm. — 26 GOUNOD: *Faust* (Margareta: frök. Virginia Bergendahl. gäst, 1:a uppträdande; Mefistofeles: hr Åke Wallgren, deb.) — 28 AUBER: *Fra Diavolo.* — 29 MASCAGNI: *På Sicilien*; LEONCAVALLO: *Pajazzo.* — 30 VERDI: *Trubaduren.*

Vasateatern. Sept. 17—30 AUDRAN: *Dockan.* — 30 kl. 1/2 2: SIDNEY JONES: *Geishan.*

Olympiateatern. Sept. 17—28, 30 HERBERT, VICTOR: *Trollkarlen vid Nilen.*

Musikaliska akademien. Sept. 22 *Konsert* af fru AUGUSTA ÖHRSTRÖM-RENARD och miss REBECCA MAC-KENZIE. Biträdande: fröken Sigrid Lindberg (violin) och Alfhild Larson (ackomp.).

Immanuelskyrkan. Sept. 17 *Konsert* vid Sveriges 2:a Allmänna kristliga ungdomskonferens.

Musiksäsongens och kgl. teaterns märkligaste tilldragelse hittills har varit Adelina Pattis, friherrinna Cederströms, konsert. För första gången har man här fått höra den världsberömda sångerskan, som vid tillfälligt besök i vår hufvudstad, hvarom förut nämnts, hade artigheten och vänligheten att gifva en välgörenhetskonsert, hvaraf vinsten fördelades mellan »Kronprinsessan Lovisas vårdanstalt för sjuka barn», kgl. teatrarnes samt kgl. hofkapellets pensionsinrättningar. Konserten gafs naturligtvis för utsåldt hus, och biljettköparne fingo stå i kö en hel natt och mer till för att erhålla biljetter. Publiken var för aftonen festklädd och konserten bevistades af konungen, kronprinsen med sin äldste son, prins Karl med gemål och hertiginnan af Dalarne. Hofkapellet, placeradt på scenen, inledde konserten med Foronis spirituella, form- och klangsköna konsertuvertyr i C-moll. Den därpå följande duetten utfördes med god färdighet och intonation af violisten, miss M. Eissler, och hennes syster Clara, hvilken dock ackompagnerade något för starkt på sin harpa. Framträdde nu, välkomnad af väldiga applåder, Adelina Patti, klädd i ljusblå, spetsgarnerad silkesklädning med ett högt diamantdiadem samt hals, bröst och armar strålande af briljanter. Flere medaljer prydde äfven bröstet. Den berömda divans finbildade figur och vackra ansikte med de stora mörka ögonen äro än i dag fängslande, och hennes uppträdande, äfven i sångföredraget, är ledigt, nobelt och intagande. Rösten är från djup till höjd utmärkt egaliserad och af ytterst behaglig timbre;

med lekande lätthet öfvervinner hon de mest halsbrytande fioriturer och hennes drill är i snabbet och renhet oöfverträfflig. Endast på höjdtonernas klang märkes stundom tiden ha gjort inverkan. Hennes första nummer på programmet, arian »Una voce poco fa» ur »Barberaren», var ett fyrverkeri af briljant koloratur, och lika mästerligt sjöngs juvelarian ur »Faust» med den föregående balladen. Duon ur »Don Juan» med hr. Forsell (Zerlina och Don Juan) och Ave Maria af Gounod, hvilka tillhörde programmet, framkallade ej mindre bifall än de stora arierna och detta bifall besvarades af m:me Patti med beredvilligt skänkande af extranummer nämligen Cherubins romans »Voi che sapete», den italienska sången »Pur dicesti» samt den på engelska konserterna af henne alltid sjungna »Home, sweet home», föredragen med hänförande värme, den sång som kanske slog mest an af alla.

Af de båda systrarne, ett par hvitklädda smärta unga damer, ägde ingendera någon mera betydande talang som solister; mesta bifallet vann med rätta harpisten.

Herr Forsell utförde med mycken kraft och färdighet en stor aria ur »Dinorah», hvarmed han skördade stort bifall. Hofkapellet under hr. Hennebergs ledning utförde sin rol högst förtjänstfullt, helst då icke någon repetition med sångerskan lär ha föregått. Äfven hr. Lang förtjänar beröm för sitt pianoackompagnement. Till m:me Patti öfverlämnades under aftonens lopp en ansenlig lagerkrans med band i de svenska färgerna, och under pausen mellan konsertens afdelningar erhöll konstnärinnan vid audiens i den kungliga foyern af konungen medaljen »Literis et artibus» i briljanter.

Sångerskan fröken Virginia Bergendahl, om hvars konserterande i landsorten denna sommar förut nämnts, har nu gästat här som Margareta i »Faust». Fröken B., som gjort sina sångstudier vid härvar. konservatorium och sedan utbildat sin konst i Paris för m:me Artôt, mr Bax m. fl., har sedan uppträdt på operascenen, senast i Prag, där hon lär ha fått engagement för hösten. Fr. B. har någorlunda stor röst och visade sig i juvelarian äfven äga aktningsvärd koloratur. Spelet hade sina goda sidor men äfven svaga i stundom för hastiga och tvära rörelser. Till det yttre gör figuren mera än utseendet verkan på scenen.

Fru Öhrström-Renard och miss MacKenzie hade på sin konsert rätt talrik publik, som ej var njugg på bifall. Fru Ö.-R. har ännu i behåll sin sympatiska röst och goda sångkonst om än stämman förr klingat friskare. Den unga amerikanskan har att förfoga öfver godt röstmaterial och har gjort heder åt sin lärarinna fru Ö.-R. genom dess utbildning. Minst vacker klingade rösten i höjdtonerna. Båda sångerskorna excellerade i pianissimo och nyansering, i synnerhet i duetterna, ehuru de något för mycket syntes lägga an på att göra effekt därmed. Sådana duetter voro »Ungerska dansar» af Brahms-Viardot, toscanska visor, en duo af en Goetze samt en Mendelssohn-duett. Fru Ö.-R. sjöng med mycket känsligt uttryck Lindblads »Torpflickan» och vidare sånger af Brahms och Gounod; miss Mac Kenzie »Elsas Traum», sånger af Hahn, Sjögren och Bemberg samt, mest lyckadt, ett par skotska folkvisor. Hon var för öfrigt i besittning af en ståtlig figur och en för scenen lämplig apparition. Fröken Sigrid Lindberg fyllde prgrammet mycket talangfullt med en sonat af Tartini och Cavatina af Cui ur Suite concertante för violin (och piano).

Konserten i Immanuelskyrkan under dir. Bohlins ledning hade samlat »fullt hus» och måste sedan upprepas i Östermalmskyrkan. Mesta uppmärksamheten vid densamma ådrog sig fröken Juels sång och dir. Alb. Lindströms orgelspel. För programmet sakna vi utrymme att redogöra.

Musiknotiser

från hufvudstaden och landsorten.

Kgl. teatern. Webers »Friskytten», senast uppförd här i slutet af 1894, är under flitig inöfning att snart gå öfver scenen. Under inöfning äro äfven »Estrella de Soria«, »Mästersångarne» och »Hugenotterna», hvilken opera ej gifvits senare än 1896.

Friherrinnan Patti-Cederström bevistade den 27 sept. föreställningen af »Don Juan» å k. teatern i en af operadirektionen till hennes disposition ställd loge å första radens högra sida. Den celebra gästen, som infördes af kammarherre Burén, var åtföljd af sin man och svenska anförvandter. Under föreställningens gång infann sig äfven, i k. logen, kronprinsen. I den talrika publikens applåder deltog stundom friherrinnan. Det friherrliga paret afreste på fredagen d. 28:de sept. kl. 8,40 e. m. med kontinentaltåget till Malmö, hvarefter resan gick direkt till slottet Crag-y-Nos i Wales.

Då tiden för afresan ej blifvit allmännare bekant, hade blott ett ringa antal nyfikna infunnit sig vid stationen.

Friherrinnan Patti-Cederström har tillställt hofkapellmästaren Richard Henneberg en egenhändig, särdeles smickrande skrifvelse, i hvilken hon i varma ordalag uttrycker sin tacksamhet och sitt erkännande för det utmärkta sätt, på hvilket han ledde orkestern vid tisdagskonserten, samt ber honom att äfven till hofkapellet framföra hennes komplimanger.

Under sin härvaro öfverlämnade friherrinnan Patti-Cederström till Musikhistoriska Museet ett konstnärligt utfördt fotografiporträtt i stort format och med hennes egenhändiga påskrift.

Musikaliska akademien. Vid akademiens sammanträde d. 27 sept. anmäldes, att fru Vendela Sörensen icke längre vore i tillfälle att bestrida den lärarebefattning i sång och scenisk framställning, hvilken hon under det senaste året innehaft. Akademien utsåg till biträdande lärare i sång fru Dagmar Möller, hvilken äfven anställts såsom lärare i operaskolan.

Fru Dagmar Möller ger en 1:a »tysk romans afton» d. 5 okt. Programmet: Schubert—Brahms.

Aulinska kvartetten. Abonnemangsbiljetter till Aulinska kvartettens 5 kammarmusiksoaréer bli tillgängliga från och med måndagen d. 1 okt. hos hrr musikhandlare. Soaréerna ega rum d. 18 okt., 22 nov., 10 jan., 21 febr. och 28 mars.

Eugène Ysayes och Raoul Pugnos konserterande här eger rum d. 8 och 9 oktober i Musikaliska akademiens stora sal. Om de utmärkta konstnärerna hänvisa vi till Sv. Musiktidning n:o 14, innehållande deras porträtt och biografier.

Hr Percival M. Garratt, en engelsk pianist, som på senare tid konserterat i vårt land med bifall, förbereder en konsert härstädes i slutet af månaden. Hr Garratt är lärjunge af L. Rée, elev af Leschetitzky i Wien.

Arbetareinstitutets folkkonsert d. 30 sept. bjöd på Trio af Beethoven, Suite för violin och piano af Peterson-Berger samt solosång. Medverkande voro frökn. H. Munthe, M. Ohlson, A. Lagergren samt hr N. Zedeler.

Afskedskonserter af Abruzzer-Banda-Bersaglieri och af Ungerska gosskapellet i Berns' salonger och Strömparterren egde rum d. 28 september.

Musikföreningen började d. 24 sept. sina repetitioner i Musikaliska akademiens orgelsal under prof. Fr. Nerudas ledning.

Kvartettsångareförbundet hade d. 27 sept. årsmöte, då till styrelseledamöter återvaldes hrr C. Herlin, G. Hultberg och H. Sundin samt till vice styrelse hrr F. Telenius, O. Dahlberg och L. Bæckman, i st. f. hr F. Blom, som afsagt sig. Därjämte beslöts att som bidrag till Otto Lindblads-monumentet i Lund gifva en matiné i Musikaliska akademien d. 11 november.

Hr Joh. Elmblad har från Madrid erhållit förfrågan om han vore villig att vid det under inst. november där förekommande uppförandet af Wagners »Nibelungenring» medverka, jämte andra vid Bayreuth-föreställningarne anstälda förmågor, genom utförande af de fyra förnämsta baspartierna, Hagen, Hunding och de båda Fafner, hvarjämte hr Elmblad skulle åtaga sig regien af det hela. Hr Elmblad har emellertid nödgats afslå det smickrande anbudet på grund af att hans befattning vid vår kgl. teater lägger hinder i vägen för dess antagande.

Göteborg. Violinisten Frederik Frederiksen och hans fru, pianist, gåfvo d. 18 sept. konsert härstädes. Programmet upptog Beethovens sonat för violin och piano op. 30 n:o 2, vidare för violin Romans och Rondo af Gade, Andante och Allegro vivo af Paganini; för piano solo Barcarolle i G-moll och Trepak af Rubinstein (fru F.) samt solosånger, utförda af fru Ax. Mraz. Halfva nettovinsten af konserten var anslagen till Göteborgs lärarinnehem. — Den 27 sept. gafs här konsert af fru Öhrström-Renard och miss MacKenzie. — I Trädgårdsföreningens konsertsalong har jämte Seveses stråkorkester Düringska damkvartetten sjungit några aftnar.

Från våra grannland.

Kristiania. Sept. 16—27. Nationalteatern har under senare hälften af september endast haft dramatisk repertoar. Centralteatern har upptagit sångspelet »Resan till China». På Circus Variété har svenska sångerskan Hulda Malmström en tid gästat. Den berömde violinvirtuosen Willy Burmester har konserterat här i Logens stora sal den 17, 19 och 25 sept.; sista konserten gafs till »populära priser». Hr B. åtföljdes af en pianist vid namn Schnabel.

Helsingfors. Sept. 14—26. Lindens operasällskap har å Svenska teatern d. 15 sept. uppfört »Romeo och Julia» samt d. 17—25 de förut omtalade föreställningarna af denna opera samt »Traviata», »Barberaren» och »Rigoletto» med fru Alma Fohström (-von Rode) som gäst. Ytterligare en representation följde d. 26, då »Faust» gafs med fru Fohström och signor Gandolfi som gäster, och d. 29 gafs en afskedsföreställning, då fru F. uppträdde i 1, 3 och 4 akterna af »Traviata» och dessutom sjöng skuggarian i »Dinorah». Fru Fohström får af kritiken stort beröm för sin konstnärliga och behagliga framställning i vokalt som dramatiskt hänseende. Lindens sällskap har därjämte på Alexandersteatern d. 16 sept. uppfört »Romeo och Julia» samt d. 26 samma månad »Regementets dotter», som recett för fröken Matilda Kejser, då den behagliga sångerskan var föremål för rik hyllning och erhöll flere blomsterpjeser, ett par med band i de svenska färgerna, en praktfull blomsterkorg af Finska teaterns artister samt en dyrbar briljanterad ring, fästad vid en miniatyrlagerkrans.

D. 21 sept. uppträdde här för första gången offentligt en ung sångerska, frk. Alfhild Hamberg, med dir. Merikanto som ackompagnatör. Hon säges besitta en rätt stor sopranröst, som dock ännu ej är fullt utbildad, hvarjämte varmare känslouttryck ännu saknas i föredraget. — Sällskapet M. M. inbjuder finska tonsättare till täflan om pris för kompositioner för manskör med eller utan orkester- eller pianoackompagnement, till finsk eller svensk text. Prisen äro: 1:a 400, 2:a 300, 3:e 200 mark.

Köpenhamn. Sept. 16—27. Kgl. teatern har denna tid uppfört »Bajadser», »Trubaduren», »Liden Kirsten» och »Figaros bröllop» samt de Bournonville'ska baletterna »Fjernt fra Danmark eller Et kostymebal ombord» och »Kermessen i Brügge eller De tre Gracer». Teatrarna för öfrigt ha gifvit endast dramatiska pjeser och konserter ha ännu ej förekommit utom på sommaretablissementen.

Från andra land.

Nästa års festspel i Bayreuth komma att omfatta »Niebelungenringen» (två gånger), Parsifal» (sju gånger) och »Flygande holländaren» (fem gånger). De sceniska förberedelserna äro redan i det närmaste afslutade; för »Holländaren» ha byggts två fullständigt tacklade skepp. Högsta ledningen af festspelen skall innehafvas af Siegfried Wagner, hvilken för närvarande arbetar på sin nya opera.

Bland de medspelande i nästa års gästspel märkes bl. a. fru Ellen Nordgren-Gulbranson.

Från Oberammergau skrifves, att ehuru föreställningarna sluta om cirka 14 dagar, äro tillströmningen af skådelystna och efterfrågan efter biljetter ständigt lika lifliga. I år komma därför tillsammans 50 passionsspel att uppföras, medan förr blott uppförts 40. Hittills ha de besökandes antal uppgått till öfver 200,000 från alla land och däribland ganska många skandinaver.

Berlin. En ny operett af »Geishans» kompositör, Sidney Jones, uppfördes d. 15 sept. å Centralteatern. Operetten, benämnd »Den grekiske slafven», mottogs ganska gynnsamt, ehuru framgången ej på långt när kan jämföras med »Geishans».

Dödsfall.

Levi Hermann, generalmusikdirektör f. 7 Nov. 1839 i Giessen, † d. 13 maj i München. L. är hufvudsakligen berömd såsom dirigent, särskildt af Wagners verk. Han var 1852—55 elev af Vincent Lachner i Mannheim, studerade sedan musik vid konservatoriet i Leipzig, var 1859—61 musikdirektör i Saarbrücken, 1861—64 kapellmästare vid tyska operan i Rotterdam, därefter kapellmästare i Carlsruhe och kallades 1872 till München, där han oafbrutet verkade såsom opera- och konsertdirigent till 1896. 1882 kallades L. af Wagner till Bayreuth att dirigera första uppförandet af »Parsifal» och fortfor till 1887 att vara detta verks ledare. Såsom skapande konstnär har han gjort sig föga bemärkt (har komponerat sånger och pianostycken), mera genom ny textöfversättning af Mozartska operor (»Don Juan». »Figaro», »Cosi fan tutte») och andra utländska sådana. För tre år sedan drog han sig till följd af sjuklighet tillbaka från sin verksamhet som dirigent. Teater- och konstkretsar i München voro talrikt representerade vid hans begrafning, som egde rum utan kyrklig ritus, emedan L. var konfessionslös.

Vogl, Heinrich, berömd tenorsångare, f. 15 jan. 1845 i München (förstaden Au) † derst. 21 april. V. började sin bana som byskollärare i Ebersberg (1862—65) men gjorde ifrigt musikstudier, äfven odlande sin vackra tenorstämma i förhoppning att blifva korist. Efter genomgånget sångprof för Fr. Lachner i München blef emellertid hans debut på operascenen ej koristens utan Max i »Friskytten», nov. 1865. V. har sedan allt jämt tillhört Münchenoperan och gjort sig särskildt berömd som »Tristan» och i andra Wagnerska musikdramers tenorpartier. Han har äfven utom Tyskland firat triumfer i England, Italien, Ryssland och Amerika och var utmärkt som oratoriesångare. Vogl har äfven försökt sig som komponist och skrifvit en opera, »Der Fremdling», förra året uppförd i München. Han dog plötsligt af hjärnslag efter att d. 17 april ha sjungit i »Pajazzo». Vogl, som var gift med den likaledes i Wagneroperor framstående sångerskan Therèse Vogl, f. Thoma, hans trogna deltagarinna i konstnärliga sträfvanden, var därjämte en praktisk man, hvilken ifrade för landtbruk och tagit många pris vid landtbruksutställningar i München.

Svensk Musiktidning

Nordiskt Musikblad. — 20:de årgången. — ***För hvarje musikaliskt hem,***

*utgifves 1900 efter samma plan som förut, innehållande **populär läsning i Musikaliska ämnen, porträtter** med **biografier** och **musikbilaga.** Tidningen utkommer såsom förut två gånger i månaden (utom juli—aug., »den döda säsongen») till ett pris af **5 kronor** pr år, lösnummer 25 öre. Prenumeration sker här å **Expeditionen, Kungstensgatan 56,** 3 tr., i **bok-** och **musikhandeln,** å posten och tidningskontor. **I landsorten** prenumereras bäst å **posten.***

Porträtt med biografi: N:o 1 Jac. Ax. Josephson, N:o 2 Wilma Neruda-Hallé o. E. N. Méhul, N:o 3 Johanne Stockmarr och C. F. Lundquist, N:o 4 Teresa Carreno, N:o 5 P. U. Stenhammar, N:o 6 Thorvald Lammers och J. P. E. Hartmann, N:o 7 Anton Bruckner, N:o 8 Georg Anthes. N:o 9 Conrad Nordqvist, H. Winderstein, N:o 10 C. Millöcker, N;o 11 och 12 (dubbelnummer) Carl Claudius, Joh. Svanberg, Interiör af Musikhistoriska museet i Stockholm, N;o 13 Rob. Kajanus, N:o 14 Raoul Pugno och Eugène Ysaye, N:o 15 Adelina Patti-Cederström.

Svensk Musiktidnings musikbilaga

1900

till helårsprenumeranter utgöres af

MUSIKALBUM

XIII

10 sidor, innehållande

för piano 2 händer:

Knut Bäck: Fantasistycke.
Gustaf Hägg: Humoresk.
Vilh. Stenhammar: Polska.

för en röst (baryton) med piano:

Karl Valentin: I skördetid (e—e).

Skandinaviska Pianofabriken,

32 Mäster-Samuelsgatan 32,

rekommenderar

sin tillverkning af utmärkta, af framstående musici vitsordade **Pianinos** och **Orglar** till billiga priser. Full garanti. Goda betalningsvilkor. Begagnade instrument tagas i utbyte. *Begär priskurant.*

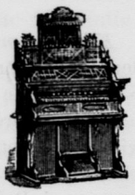

Frankel & Cos *PIANOFABRIK.*

Drottninggatan 38.

Förstklassiga, prisbelönta Pianinon och Flyglar. Äldre tagas i utbyte.

OBS. Äldre årgångar

af denna tidning, med eller utan musikbilaga, erhållas till nedsatt pris (endast kontant) å expeditionen.

J. LUDV. OHLSON

STOCKHOLM

Hamngatan 18 B.

Flyglar, Pianinos och **Orgelharmonier** af de bästa *svenska* och *utländska fabriker* i **största** lager till **billigaste** priser under fullkomligt ansvar för instrumentens bestånd.

Obs.! **Hufvuddepôt** för **Blüthners** och **Rönischs** verldsberömda Flyglar och Pianinos.

I Musik- och Bokhandeln:

Populär

Piano-Skola

med

Klaviatur-Tabell

för noternas snabba inlärande.

Ny, lättfattlig undervisningsmetod för barn, öfversatt och bearbetad efter

Prof. **H. von Bocklet.**

Häft. 3 kr., i pappband 3: 50, clothband 4 kr.

»Enkel, praktisk och fullt systematisk, gående i lagom hastighet och utan hopp från det lättare till det svårare. Torde vara den bästa pianoskola vi hittills haft i Sverige. En ytterligare förtjenst hos det verkligen vackra arbetet är att bearbetaren förmått göra det så alltigenom svenskt som det verkligen är.»

(Gotlands Allehanda.)

Elkan & Schildknechts Musikhandel

28 Drottninggatan 28.

Hrr Sångare

kunna erhålla god ledning i röstbildning och smakfullt föredrag till moderat pris. Närmare meddelas å denna tidnings byrå, Kungstensgatan 56, 3 tr. upp.

PIANOLEKTIONER

efter bästa metod, ledande till god teknisk och verkligt musikalisk utbildning, meddelas af undertecknad till moderat pris. Anmälan kan äfven ske skriftligen.

Mottagning kl. 9—10 f. m. och 4—5 e. m.

Kungstensgatan 56, 3 tr.

Tel. Vasa 6 19. **Frans J. Huss.**

J. G. MALMSJÖ

GÖTEBORG

Etablerad 1843.

Kongl. Hofleverantör.

Tjuguen **första** pris, **in- och utrikes.**

Flyglar och Pianinos

Beqväma afbetalningsvilkor.

Talrika vitsord från framstående musici och konstnärer, bl. a. från **Alfred Reisenauer, Professor Frans Neruda, Alfred Grünfeld, Moritz Rosenthal, Prof. Franz Mannstädt, Dir. Aug. Körling, Mad. Teresa Carreno, Fru Margareta Stern, Fru Hilma Svedbom, Fröken Tora Hwass** samt **Kungl. Musikaliska Akademien** och **Göteborgs** mera framstående musici och musiklärarinnor.

Professor Hermann Scholtz

Königl. Sachs. Kammervirtuos

mottager elever i Pianospelning.

Adr. *Schnorrstrasse 1*

Dresden.

Festmarsch

för piano af *Gustaf Hägg.*

Denna vackra och ståtliga marsch finnes nu att tillgå i godtköpsupplaga à 50 öre.

Svensk Musiktidnings förlag.

Innehåll: Adelina Patti. Friherrinna Rolf Cederström (med porträtt). — Tankar om musik och musikundervisning, af Elise Saiger. — Musikbref från Paris, af Anteros. — Musikpress och litteratur. — Från scenen och konsertsalen. — Musiknotiser från hufvudstaden och landsorten, från våra grannland och andra land. — Dödsfall. — Annonser.

STOCKHOLM, CENTRAL-TRYCKERIET, 1900.